

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A) در رشته برنامه ریزی درسی

عنوان:

بررسی میزان توجه به مؤلفه های تربیت اخلاقی در کتاب های درسی
(مطالعات اجتماعی، فارسی و هدیه های آسمانی) پایه ششم دوره ابتدایی

استاد راهنما:

دکتر فرشید قاسمی

استاد مشاور:

دکتر عباس قلتاش

نگارش:

نصرالله خدایار

تابستان ۱۳۹۲

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

تعهد اصالت رساله یا پایان نامه تحصیلی

اینجانب نصرالله خدایار دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد در رشته برنامه ریزی درسی که در تاریخ ۹۲/۶/۶ از پایان نامه خود تحت عنوان "بررسی میزان توجه به مؤلفه های تربیت اخلاقی در کتاب های درسی؛ علوم اجتماعی، فارسی و هدیه های آسمانی پایه ششم دوره‌ی ابتدایی" با کسب نمره ۱۷/۹۰ دفاع نموده ام بدینویسیه متعهد می شوم:

این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آنرا در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.

این پایان نامه قبلاً برای هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: نصرالله خدایار

تاریخ و امضاء: ۱۳۹۲/۶/۶

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا شور اخلاق پژوهش

بایاری از خداوند بجان و اعتماد بر این که عالم محسن خداست و بهواره ناطر بر اعمال انسان و به مطهور پاس داشت مقام بلند انش پژوهش و نظر بر ایست جایگاه دانشگاه دارد
اعقلای فریگان و تمدن بشری، مادا شجاعان و اعضا، هیئت علمی واحد های دانشگاه آزاد اسلامی متهم می کردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده
واز آن تحملی نکنیم:

- ۱- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از هر کوئن پنهان سازی حقیقت.
- ۲- اصل رعایت حقوق: انتظام بر رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعبده بر رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بهکاران پژوهش.
- ۴- اصل منفع ملی: تعبده بر رعایت مصلح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.
- ۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تعبده بر احتساب از هر کوئن جانب داری غیر علمی و خانه است از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۶- اصل رازداری: تعبده بر صیانت از اسرار و اطلاعات محظوظ افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل احترام: تعبده بر رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تقد و خودداری از هر کوئن حرمت شکنی.
- ۸- اصل ترویج: تعبده بر رواج داشش و اشاعه نتایج تحقیقات و انتقال آن به کاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۹- اصل برآشت: انتظام بر برآشت جویی از هر کوئن رفاقت غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت بر کسانی که حوزه علم و پژوهش را بشتابد های غیر علمی می آیند.

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

نام و نام خانوادگی دانشجو : نصرالله خدایار در تاریخ ۱۳۹۲/۶/۶ رشته : برنامه ریزی درسی از پایان نامه خود با عنوان : بررسی میزان توجه به مؤلفه های تربیت اخلاقی در کتاب های درسی مطالعات اجتماعی، فارسی و هدیه های آسمانی پایه ی ششم ابتدایی با درجه خیلی خوب و نمره ۱۷/۹۰ دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضاء هیات داوری	سمت	امضاء اعضای هیات داوری
دکتر فرشید قاسمی	- ۱	استاد راهنما
دکتر عباس قلتاش	- ۲	استاد مشاور
دکتر رضا زارعی	- ۳	استاد داور

مدیر/معاونت پژوهشی مراتب فوق مورد تایید است .

مهر و امضاء

سپاسگزاری

سپاس و ستایش خدایی را که نعمت های بی شماری به ما ارزانی داشت و از در مهر و رحمت خویش رسولانی برای تعلیم و تربیت انسان و رساندن او به کمال و سعادت واقعی فرستاد؛ سپاس خدایی را که توفیق کسب علم و دانش به ما عطا فرمود. اکنون که این پژوهش به پایان رسیده، شایسته و بجاست از تمامی بزرگوارانی که نظارت و راهنمایی این پژوهش را بر عهده داشته اند از جمله: جناب آقای دکتر فرشید قاسمی، استاد راهنمای و جناب آقای عباس قلتاش، استاد مشاور تشكیر و قدردانی نمایم. حس مسئولیت پذیری، کمال جویی، دقت نظر و راهنمایی های ارزنده و به موقع ایشان، در طول انجام کار، همواره مفید و راهگشا بود. موفقیت و سر بلندی همیشگی ایشان را از خداوند منان خواهانم.

تقدیم

تقدیم به اساتید و معلمان دلسوز که عاشقانه برای تحقق اهداف تعلیم و تربیت میهن عزیزمان تمام تلاش خود را به کار می بردند و تقدیم به همه‌ی کسانی که به عظمت و اقتدار ایران اسلامی می اندیشند

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
۳	مقدمه .....
۶	بیان مسئله.....
۸	اهمیت و ضرورت.....
۹	اهداف برجسته تحقیق.....
۹	هدف کلی.....
۹	اهداف جزئی.....
۹	سؤالات پژوهشی.....
۹	تعاریف نظری و عملیاتی متغیرها.....
۹	تعاریف نظری .....
۹	اخلاق .....
۱۰	تریبیت.....
۱۰	تریبیت اخلاقی.....
۱۰	اخلاق سیاسی.....
۱۱	اخلاق اقتصادی.....
۱۱	اخلاق عمومی یا اخلاق حسنہ.....
۱۱	اخلاق اجتماعی.....
۱۱	روحیه جهاد و مبارزه.....
۱۲	پرهیز از دنیا طلبی.....
۱۲	عدم خود باختگی.....
۱۲	حمایت از محرومان.....
۱۳	امر به معروف و نهی از منکر.....
۱۳	احترام به خود و دیگران.....
۱۴	رعایت حقوق دیگران .....
۱۴	عفت.....

۱۵	صله ارحام.....
۱۵	حسن معاشرت.....
۱۶	قناعت و ساده زیستی.....
۱۶	پرهیز از اسراف و تبذیر.....
۱۷	انفاق.....
۱۷	صداقت.....
۱۸	خودسازی.....
۱۸	صبر.....
۱۹	ایثار و فدکاری.....
۱۹	شجاعت.....
۱۹	مفهوم محتوا.....
۱۹	تحلیل محتوا.....
۱۹	انتخاب واحد محتوا.....
۲۰	تعاریف عملیاتی.....
۲۰	تربیت اخلاقی.....
۲۰	اخلاق سیاسی.....
۲۰	اخلاق اجتماعی.....
۲۰	اخلاق عمومی.....
۲۰	اخلاق اقتصادی.....
۲۰	پایه ششم.....
۲۰	دوره‌ی ابتدایی.....
۲۰	کتاب‌های درسی پایه ششم.....
۲۰	مؤلفه‌های اخلاق سیاسی.....
۲۰	روحیه جهاد و مبارزه.....
۲۱	عدم خود باختگی.....
۲۱	حمایت از محرومان.....
۲۱	عدم دنیاطلبی.....
۲۱	مؤلفه‌های اخلاق اجتماعی.....
۲۱	احترام به خود و دیگران.....

۲۱	صله ارحام.....
۲۱	حسن معاشرت.....
۲۱	عفت.....
۲۱	رعایت حقوق دیگران .....
۲۱	امر به معروف و نهی از منکر.....
۲۱	مؤلفه های اخلاق عمومی.....
۲۱	صدقت.....
۲۲	صبر.....
۲۲	شجاعت.....
۲۲	ایشاره فدایی.....
۲۲	خودسازی.....
۲۲	مؤلفه های اخلاق اقتصادی.....
۲۲	قناعت و ساده زیستی.....
۲۲	انفاق.....
۲۲	پرهیز از اسراف و تبذیر.....
۲۲	کلمه یا نماد.....
۲۲	موضوع یا مضمون.....
۲۲	شخص یا شئ .....
۲۲	واحد زمینه.....
۲۲	واحد تحلیل.....

فصل دوم : مروری بر ادبیات و پیشینه تحقیق

۲۴	مقدمه .....
۲۴	مبانی نظری.....
۲۴	علم اخلاق.....
۲۴	قلمره علم اخلاق.....
۲۵	فلسفه اخلاق.....
۲۶	تربیت از نظر متفکران و اندیشمندان.....
۲۶	تفاوت اخلاقی و تربیت .....
۲۷	تربیت اخلاقی از نظر متفکران یونان باستان.....

۲۷	..... سقراط
۲۷	..... افلاطون
۲۸	..... ارسطو
۲۹	..... آراء تربیتی در سده های میانه
۲۹	..... توماس آکویناس
۳۰	..... آگوستینوس
۳۰	..... آراء تربیتی در دوره‌ی رنسانس و بعد از آن
۳۰	..... فرانسیس بیکن
۳۱	..... آراء تربیتی مطرح در عصر روشنگری
۳۱	..... روسو
۳۱	..... پستالوتسی
۳۲	..... فروبل
۳۲	..... کانت
۳۴	..... اخلاق مادیگری
۳۴	..... آراء و اندیشه‌های متفکران مسلمان درباره‌ی تربیت اخلاقی
۳۵	..... تربیت اخلاقی از نظر فارابی
۳۵	..... تربیت اخلاقی از نظر ابوعلی سینا
۳۶	..... تربیت اخلاقی از منظر خواجه نصیر الدین طوسی
۳۷	..... تربیت اخلاقی از منظرام محمد غزالی
۳۸	..... تربیت اخلاقی از منظرملا محسن فیض کاشانی
۳۹	..... تربیت اخلاقی از نظر سعدی
۴۰	..... تربیت اخلاقی از منظرملا مهدی نراقی و ملا احمد نراقی
۴۰	..... ملا مهدی نراقی
۴۰	..... ملا احمد نراقی
۴۰	..... تربیت اخلاقی در قرآن از نظر علامه طباطبائی
۴۱	..... اخلاق از دیدگاه امام سجاد علیه السلام
۴۲	..... نظریه‌های رشد اخلاقی روانشناسان معاصر
۴۲	..... تحول اخلاقی از نظر پیازه
۴۳	..... رشد اخلاقی از نظر کولبرگ

۴۵	..... آلبرت باندورا، جرج میلر و والترز
۴۵	..... برنامه درسی مبتنی بر اخلاق
۴۶	..... چگونگی تلفیق اخلاق در برنامه درسی
۴۷	..... تربیت اخلاقی در نظام تربیت رسمی ژاپن، چین، کره
۴۷	..... تربیت اخلاقی در ژاپن
۴۸	..... تربیت اخلاقی در کره
۴۸	..... تربیت اخلاقی در چین
۴۹	..... پیشینه پژوهش
۴۹	..... تحقیقات داخلی
۵۰	..... تحقیقات خارجی
۵۲	..... جمع بندي.

فصل سوم : روش اجرای تحقیق

۵۴	..... مقدمه
۵۴	..... روش پژوهش
۵۵	..... جامعه و نمونه آماری
۵۵	..... ابزارهای گردآوری اطلاعات
۵۷	..... روایی یا اعتبار
۵۷	..... پایایی ابزار
۵۸	..... ملاحظات اخلاقی پژوهش

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده ها

۶۰	..... ارائه نتایج
۶۰	..... نتایج مرتبط با سؤال اول
۶۲	..... نتایج مرتبط با سؤال دوم
۶۳	..... نتایج مرتبط با سؤال سوم
۶۵	..... نتایج مرتبط با سؤال چهارم

فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهادات

۷۱	..... مقدمه
۷۲	..... خلاصه تحقیق
۷۳	..... بحث و نتیجه گیری

۷۶	محدودیت ها
۷۶	پیشنهادهای کاربردی
۷۷	پیشنهادهای پژوهشی
۷۸	منابع و مأخذ
۷۹	منابع فارسی
۸۵	منابع خارجی
۸۶	پیوست ها
۸۷	جداول مقوله های استخراج شده از کتاب مطالعات اجتماعی
۱۰۹	جداول مقوله های استخراج شده از کتاب فارسی
۱۲۲	جداول مقوله های استخراج شده از کتاب هدیه های آسمانی
۱۳۹	جدول فهرست مقوله ها و مصادیق آن ها
۱۴۱	چکیده انگلیسی
۱۴۲	عنوان پایان نامه به انگلیسی

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۵۵	جدول (۱-۳) کتاب های مورد بررسی در فرآیند تحلیل محتوا .....
۵۶	جدول (۲-۳) فهرست مقوله ها و مصادیق آن ها .....
۵۷	جدول (۳-۳) نتایج ضریب پایایی مرکب چک لیست .....
۶۰	جدول (۱-۴) درصد فراوانی، کلمه، جمله، عبارت و...در کتاب مطالعات اجتماعی.....
۶۲	جدول (۲-۴) درصد فراوانی، کلمه، جمله، عبارت و...در کتاب فارسی.....
۶۴	جدول (۳-۴) درصد فراوانی، کلمه، جمله، عبارت و...در هدیه های آسمانی.....
۶۷	جدول (۴-۴) مقایسه فراوانی و درصد مقوله ها ای تربیت اخلاقی در کتابهای مورد بررسی
۶۸	جدول (۵-۴) مقایسه درصد میزان توجه به گوییه های تربیت اخلاقی در کتابهای مورد بررسی.....
۶۸	جدول (۶-۴) درصد مقایسه فراوانی گوییه ها در کتابهای مورد بررسی.....

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۶۱	نمودار شماره ۱ درصد توجه به مقوله ها در کتاب مطالعات اجتماعی.....
۶۳	نمودار شماره ۲ درصد توجه به مقوله ها در کتاب فارسی.....
۶۵	نمودار شماره ۳ درصد توجه به مقوله ها در هدیه های آسمانی.....
۶۷	نمودار شماره ۴ مقایسه درصد فراوانی مقوله ها در کتاب های مورد بررسی.....
۶۹	نمودارشماره ۵ درصد فراوانی گویه ها در کتابهای مورد بررسی.....

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی میزان توجه به مقوله های تربیت اخلاقی ، در کتاب های درسی مطالعات اجتماعی ، فارسی و هدیه های آسمانی پایه ششم دوره ابتدایی سال تحصیلی ۹۱-۹۲ است ، که با روش توصیفی از نوع تحلیل محتوا انجام گرفته ؛ ابزار اندازه گیری ، چک لیست تحلیل محتوای محقق ساخته بوده که دارای چهار مقوله ی اخلاق سیاسی ، اخلاق اجتماعی ، اخلاق عمومی و اخلاق اقتصادی و هجده گویه می باشد و یافته های پژوهشی با بهره گیری از شاخص آماری توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است . عمدۀ ترین یافته های پژوهشی بیانگر آن است که : به مضامین مربوط به مقوله های تربیت اخلاقی در سه کتاب مورد بررسی ، ۱۰۱۱ مرتبه توجه شده ؛ که ۴۲۳ مرتبه در کتاب مطالعات اجتماعی با بیشترین توجه به گویه پرهیز از اسراف و تبذیر و کمترین توجه به گویه قناعت و ساده زیستی و ۲۵۵ مرتبه در کتاب فارسی با بیشترین توجه به گویه حسن معاشرت و کمترین توجه به گویه قناعت و ساده زیستی و ۳۳۳ مرتبه در کتاب هدیه های آسمانی با بیشترین توجه به گویه خودسازی و کمترین توجه به گویه قناعت و ساده زیستی بوده است ؛ در مجموع به گویه حسن معاشرت بیشترین توجه و به گویه قناعت و ساده زیستی کمترین توجه شده است .

کلمات کلیدی : تربیت اخلاقی ، تحلیل محتوا ، پایه ششم ، دوره ابتدایی

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه

یکی از اهداف والای رسالت پیامبران خدا و دغدغه های اصلی فیلسفه‌دان، عارفان، مربیان، مفسران و به طور کلی هر کسی که به شناخت انسان اهتمام دارد و به نجات او می‌اندیشد، توجه به بعدتریبیت اخلاقی است. به نظر دانشمندان مسلمان علم اخلاق برترین علم است. ابن مسکویه^۱ در این باره می‌گوید: «این علم از همه علوم برتر است و به نیکو کردن رفتار انسان از آن جهت که انسان است می‌پردازد». بدین سبب دانشمندان مسلمان به دانشجویان توصیه می‌کنند که قبل از فراگیری هر علمی به آموختن علم اخلاق و تزکیه نفس بپردازنند (داودی، ۱۳۸۷).

یکی از مسائل مهم که تعلیم و تربیت معاصر با آن رویه رو است مساله‌ی تربیت اخلاقی است محور بودن انسان برای همه چیز ملاک تعیین اخلاق در عصر جدید به بعد می‌باشد در عصر روشن گری، تربیت اخلاقی صرفاً برپایه عقلانی قرار داشت (نودینگز^۲، ۱۹۹۵)، به نقل از موحد، سلحشور، باقری، ۱۳۸۷) و فلاسفه این عصر کوشیدند که ویژگی اساسی تربیت اخلاقی را که دارای ماهیتی تعیین کننده در وصول به غایت حقیقی انسان است را رد کنند. نتیجه این نظریات اخلاقی یا برآخلاق سوداگر استوار بود یا بر اخلاق وظیفه گرا (کولن^۳، ۱۹۹۸) به نقل از موحد و همکاران، ۱۳۸۷). رویکردهای جدید تر بخصوص پست مدرنیسم بیشتر بر جنبه‌های عاطفی و زبان شناسی و خروج فاعل شناسایی تاکید می‌کنند. در این رویکردها بنیان‌های ثابت و همگانی اخلاق وجود ندارد (پائول^۴، ۱۹۹۹)، به نقل از موحد و همکاران) ملاک‌های تربیت اخلاقی متناسب با عالیق، شرایط متعدد و متنوع ارزیابی می‌شوند و اخلاق امری محلی و خاص پنداشته می‌شود. نتایج این رویکرد اخلاقی باعث شد که انسان امروز فراموش کند که کیست و در نتیجه به سمت استدلالی روی آورد که این نیروها هم، مبتنی برداده‌های حسی اند. انحطاط علوم انسانی به خصوص تعلیم و تربیت معلوم این است که انسان شناخت بی‌واسطه‌ی خود با خدا را از دست داده و

^۱- احمد بن یعقوب، معروف به مسکویه از متفکران مسلمان قرن چهارم

²- Noddings

³- colin

⁴-paul

به شناخت سطحی روی آورده و این شناخت با ظهور پست مدرنیسم شدت گرفته است (نصر، ۱۳۸۳). با این که پست مدرنیسم بر علیه مدرنیسم شوریده و برای اصلاح آن آمده است . خودش نشان گر یک سیرنزولی در علوم انسانی و به خصوص اخلاق است (موحد و همکاران، ۱۳۸۷). ارزش‌های اخلاقی در کل زندگی افراد نفوذ دارند به طوری که می‌توان گفت مقاصد ، محتوا و روش شناسی تربیت برمبنای آن‌ها بیان می‌شود . اما متأسفانه با وجود اهمیت اخلاقیات در زندگی و به رغم این که تربیت شایسته قرن اخیر را تربیت اخلاقی دانسته‌اند ، در سال‌های اخیر این بعد تربیتی دستخوش تغییرات عمدۀ ای شده است به ویژه می‌توان فاصله گرفتن تربیت اخلاقی از دین و معنویت و رنگ و بوی سکولار و نسبیت گرایی یافتن آن را نام برد (حاجی ده آبادی ، ۱۳۷۹) . جامعه امروز بشر دچار بحران هویت ، معنویت و اخلاق شده است. از این‌رو، امروزه نیازبهر به تزکیه و پرورش، به مراتب بیش از نیاز او به تعلیم و آموزش است ، بنابراین، نهاد آموزش و پرورش، که یکی از گسترده‌ترین نهاد‌های اثربدار وجهت دهنده در همه کشورهای است، با توجه به مخاطبان فراوان و مستعدی که دارد و با توجه به رسالت‌های آموزشی و پرورشی خود ، باید برنامه تربیت اخلاقی را جزء اصلی تربیت و محوری تربیت مسائل آموزشی و تربیتی خود قرار دهد. این ضرورت، که برخاسته از نقش و جایگاه اخلاق در حیات انسانی است، زمانی مورد تأکید قرار می‌گیرد که وظیفه اصلی این نهاد را احیای فطرت دینی انسان‌ها بدانیم؛ چرا که رسالت متولیان امر تعلیم و تربیت، بیدار کردن فطرت انسان‌ها و پاک کردن غبار غفلت از آنهاست تا انسان حضور خدا را در زندگی و از درون خود لمس کرده، گرایش او به دین و اخلاق آشکار گردد (شاملی ، ملکی ، کاظمی ، ۱۳۹۰) . با وجود تلاشهای فراوان مریبیان در جهت توسعه مباحث اخلاقی ، خلاء‌های بسیاری در برنامه‌های تربیتی در سراسر نظام‌های تربیتی جهان به چشم می‌خورد . نظام تربیتی حاکم بر جامعه کنونی ما نیز از این قاعده مستثنی نیست و در حالی که اخلاق در فلسفه اجتماعی - سیاسی ما (یعنی اسلام) نظامی دقیق و فraigیر در رفتار انسان داشته و تنظیم کننده‌ی انگیزه‌ها و اهداف اوست ، رفتار‌های ضد اخلاقی هم چنان مدام به چشم می‌آیند (حقیقت ، مزیدی. ۱۳۸۷) .

امروزه یکی از دغدغه‌های موجود در نظام‌های آموزشی، چگونگی تربیت اخلاقی است . در بحث تربیت اخلاقی، صرف شناخت ضرورت و جایگاه آن در میان ابعاد تربیت، مطرح نیست . امروزه مسئولان و برنامه‌ریزان ، به دنبال راهکار عملی برای حل این مشکل هستند (شاملی ، ملکی ، کاظمی ، ۱۳۹۰) . به نظر می‌رسد برنامه درسی در این زمینه می‌تواند نقش هماهنگ کننده همه عوامل دخیل در تربیت را ایفا نموده ، کارساز باشد. یکی از عناصر مهم برنامه درسی ، کتاب درسی و محتوای آموزشی است به ویژه در نظامهای آموزشی متمرکز که کشور ما نیز در آن رده جای دارد محور مکتوب و مدون تربیتی محسوب می‌گردد . لذا

ضروری بنظر می رسد که مورد تحلیل و بررسی علمی و کارشناسانه قرار گیرد تا به مؤلفان و دست اندرا کاران در جهت گزینش و انتخاب محتوای آموزشی و تدوین کتابهای درسی کمک نماید .

با توجه به اینکه پایه ششم از مهر ماه سال ۱۳۹۱ به دوره ابتدایی اضافه گردید و کتاب های این پایه جدید می باشد ، پژوهشگر این تحقیق می خواهد محتوای آموزشی کتاب های درسی فارسی ، هدایه های آسمانی و علوم اجتماعی را از منظر میزان توجه به مؤلفه های تربیت اخلاقی مورد پژوهش قرار دهد .